

DZIENNIK WILEŃSKI

Adres Redakcji i Administracji: Dominikańska Nr. 4.

Redakcja otwarta od godz. 2—4 po poł.

Administracja otwarta codziennie od g. 10 do 6 wiecz., w niedziele od 1—2.

STATYKI PRENUMERATY w Redakcji: rocznie—12 mk., półrocznie—6 mk., kwartalnie—3 mk., miesięcznie—1 mk. Z przesyłką: rocznie—14 mk. 40 fen., półrocznie—7 mk. 20 fen., kwartalnie—3 mk. 20 fen., miesięcznie—1 mk. 20 fen. Zmiana adresu—10 fen.

ZENY CENZURY: Na 4-aj str. za własny drobny druk—25 fen., nakreśli—40 fen. Zgłoszenia przyjmuje Administracja „Dziennika Wileńskiego” ze godz. 4 po poł. Po godz. 4-aj nakreśli i inne niecierpiące zwłoki zawiadomienia przyjmuje drukarnia ks. A. Biskowskiego, Krakowska (Botaniana) 10 1/2.

Numer pojedynczo 5 kop. = 10 fen.

Gazeta wychodzi codziennie—z wyjątkiem dni poświęconych.

TELEGRAMY.

KOMUNIKAT URZĘDOWY NIEMIECKI

Kwatera główna 1 grudnia.

FRONT ZACHODNI.

Grupa wojsk następcy tronu ks. Napprechta.

We Flandrii działalność artylerji utrzymywała się w granicach umiarkowanych.

Na południo-wschód od Arras spotęgowany ogień.

Bitwa pod Cambrai rozgorzała wczoraj znowu z wielką siłą. Nasze kontrataki w celu poprawienia naszych stanowisk odniosły zupełne powodzenie. Nadzwyczaj silne działanie ogniowe artylerji i minomiotów utworowało naszej piechocie drogę do linii nieprzyjacielskich. Między Moenvres i Bourlon z Fontaine oraz La Folie wyrzuciliśmy nieprzyjaciela do wsi Graincourt, Anneux i Centaing. Po obu stronach Banteux nasze wojska wdarły się od Szeldy na wzgórze po zachodnim brzegu rzeki położone, przerwały się przez pierwsze linie nieprzyjacielskie i zdobyły wsi Gonnellen i Villers—Guistaiz. Zacięcie broniący się nieprzyjaciel poniósł ciężkie straty. 4000 Anglików dostało się do niewoli, kilka baterji zdobyto.

Kontrataki, dokonane przez nieprzyjaciela wieczorem w kierunku Gonnellen, z zastosowaniem samochodów pancernych i kawalerji, złamały ze stratami. Silna walka ogniowa przetrwała na polu walki przez całą noc.

Grupa wojsk niemieckiego następcy tronu.

Na wschodnim brzegu Mozy działalność bojowa artylerji chwilami była silna.

Rotmistrz bar. v. Richthoffen osiągnął swe 63 cie, a porucznik Klein 22-ie zwycięstwo powietrzne.

FRONT WSCHODNI i MACEDOŃSKI

Żadnych większych działań bojowych nie było.

FRONT WŁOSKI.

Ataki Włochów na Monte Pertica zostały odparte.

Pierwszy generał-kwatermistrz Luden dorff.

BERLIN (1 b. m. wieczor. Urzędownie).

Na polu walki pod Cambrai odparte zostały silne kontrataki Angielskie na pozycje zdobyte przez nas wczoraj.

Z innych frontów nic nowego.

KOMUNIKAT URZĘDOWY TURECKI.

Konstantynopol, 28 listopada.

FRONT SYNAJU.

Pozycje nieprzyjacielskie na południe od Dar-Abu Ledży zostały wyparte z linii Fedża—Bens Krai—El Tire Noalis. Dwa ataki nieprzyjacielskie przeciwko naszym pozycjom około Nebi—Samaiz zostały odparte.

Konstantynopol, 29 listopada.

FRONT SINAJU.

Rozpoczęte przez nas operacje rozwijają się dalej. Naprzód starał się przeciwnik w nocy z 27—28 listopada odebrać naszym wojskom, które posunęły się na południe od Audży i Abu—Ledży, zdobyte wczoraj przez nie tereny.

Jak się zdaje na skutek przeszkadzania ze strony naszych lotników, okrety nieprzyjacielskie nie strzelały.

Na prawem skrzydle naszej środkowej grupy natarcie zostało pomysłnie posunięte naprzód.

Zostało pochwyconych około 40 jeńców, jak również zabrana pewna ilość karabinów maszynowych i innej zdobyczy.

BERLIN (1 grudnia W. T. B.) — Reichstag przyjął ostatecznie przeciw głosom niezawisłych socjalistów trzeci dodatek do budżetu Rzeszy, obejmujący 15 miliardowy kredyt.

BERLIN (1 b. m. W. T. B.) — Komisja senjorów Reichstagu postanowiła, że dziś Reichstag się odroczy, a prezes ma zupełną swobodę zwołania następnego posiedzenia. Następne posiedzenie przewidziane jest na połowę stycznia, o ile sytuacja polityczna nie wywoła konieczności zwołania go wcześniej. Komisja główna zbierać się będzie w tygodniu przyszłym dopóki nie załatwi swych prac.

BERLIN (30 ub. m. Tel. pryw.) — «Voss. Ztg.» donosi, iż 5-go grudnia rząd objął kapitały i majątki poddanych niemieckich, mieszkających poza Stanami Zjednoczonymi. Zasekwestrowane kapitały niemieckie sięgają mniej więcej sumy 600 do 1000 milionów dolarów.

TOKJO (29 ub. m. Reuter) Połurzędownie zaprzecza się temu, aby wojska japońskie miały być wysłane do Charchina.

Zostanie może posłany tam mały oddział policyjny, ale nie zostały jeszcze poczynione żadne ostateczne kroki.

WIEDEN (29 ub. m. W. T. B.) — Do c. k. naczelnego dowództwa armji nadeszła częściowo niekompletna depesza iskrowa, która w miarę możliwości została uzupełniona i brzmi, jak następuje:

Carskie Siłło 28 listopada.

Do narodów krajów wojujących!

Zwycięska rewolucja robotników i włościan w Rosji postawiła na czele sprawę pokoju. Okres chwiejności, wahań i biurokratyzmu został zakończony. Obecnie rządy, wszystkie klasy, wszystkie stronnictwa wszystkich krajów wojujących są wezwane, by kategorycznie odpowiedziały na pytanie, czy chcą razem z nami przystąpić do rokowań w sprawie natychmiastowego zawieszenia broni i powszechnego pokoju, czy też nie. Od odpowiedzi na to pytanie zależy, czy unikniemy nowej kampanji zimowej ze wszystkimi jej okropnościami i nędzą, czy też Europa nadal krwią ociekać będzie. My, rada komisarzy ludowych, zwracamy się z tem pytaniem do rządów naszych sprzymierzeńców: Francji, Anglii, Włoch, Stanów Zjednoczonych Ameryki, Belgji, Serbji, Rumunji, Japonji, i Chin. Pytamy ich przed obliczem ich własnych narodów, przed obliczem całego świata, czy zgadzają się przystąpić do rokowań pokojowych. My rada komisarzy ludowych, zwracamy się do sprzymierzonych narodów, w pierwszym rzędzie do robotniczych mas, czy zgadzają się one w dalszym ciągu prowadzić tę bezsensowną rzeź i ślepo dążyć w kierunku zniszczenia kultury europejskiej? Żądamy, by stronnictwa robotnicze krajów sprzymierzonych niezwłocznie odpowiedziały na pytanie, czy zgadzają się na podjęcie rokowań pokojowych. Sprawę tę stawiamy na ostrzu noża. Pokój, który zaproponowaliśmy, winien być pokojem narodów. Winien on być honorowym pokojem na podstawie porozumienia, pokojem, który zapewni każdemu narodowi swobodę gospodarczego i kulturalnego rozwoju. Rewolucja robotników i włościan ogłosiła już swój program pokojowy. Opublikowała ona tajne umowy cara i burżuazji ze sprzymierzeńcami i oświadcza, że nie obowiązują one narodu rosyjskiego. Proponujemy zawarcie publicznie ze wszystkimi narodami nowej ugody na podstawie porozumienia i współpracy. Na naszą propozycję urzędowi i oficjalni przedstawiciele panujących klas krajów sprzymierzonych odpowiedzieli odmową uznania rządu rad i odmową porozumienia się z nim co do rokowań pokojowych.

Rząd zwycięskiej rewolucji obejdzie się bez uznania zawodowej diploma-

cji, ale pytamy narody, czy reakcyjna dyplomacja wyraża ich myśli i dążeń, czy narody zezwolą dyplomacji stracić wielką możliwość pokoju, otwartą przez rewolucję rosyjską? Odpowiedź na to pytanie... (przerwa).

Przez z kampanją zimową! Niech żyje pokój i zbratanie narodów!

Komisarz ludowy do spraw zagranicznych
TROCKI.

Prezes rady komisarzy ludowych
ULJANOW—LENIN.

Na powyższą depeszę c. k. rząd udzielił rządowi rosyjskiemu w dn. 29 listopada odpowiedzi następującej:

Do rządu republiki rosyjskiej.

Telegram okrężny Rady komisarzy rządowych w dn. 28 listopada bież. roku, w którym rząd rosyjski oświadcza gotowość rozpoczęcia rokowań w sprawie zawieszenia broni i powszechnej ugody pokojowej, został przez rząd Austro-Węgier otrzymany. Ogłoszone przez rząd rosyjski wytyczne dla mającego być zawartym zawieszenia broni i umowy pokojowej, co do których rząd republiki rosyjskiej oczekuje wzajemnych propozycji, według poglądu rządu austro-węgierskiego stanowią dogodną podstawę do rozpoczęcia tych rokowań. Wobec tego rząd Austro-Węgier oświadcza gotowość przystąpienia do proponowanych przez rząd rosyjski rokowań w sprawie natychmiastowego zawieszenia broni i powszechnego pokoju. C. k. minister spraw zagranicznych Czernin.

BERLIN (1 b. m. W. T. B.) — Oświadczenia kanclerza Rzeszy w Reichstagu zawierają sformułowaną odpowiedź na komunikaty rosyjskie. Zostały one rozesłane za pomocą radjotelegrafu. Niezależnie od tego za pomocą radjotelegrafu zajęto raz jeszcze stanowisko wobec oświadczeń rosyjskich.

Mowa Kühlmanna.

BERLIN (30 listopada W. T. B.) — Na dzisiejszym posiedzeniu komisji głównej Reichstagu zabrał głos sekretarz stanu do spraw zagranicznych, dr. v. Kühlmann. Po krótkich poufnych informacjach wspominał on o rzekomych naradach finansistów w Szwajcarii, poruszonych w rosyjskich dokumentach tajnych i oświadczył: Po ponownym staraniem zbadaniu można oświadczyć, że komunikat berneński dyplomatów rosyjskich, wymienający wyraźnie przedstawicieli banku niemieckiego i p. Fürstenberga, opiera się na plotce i niedostatecznych informacjach, jak i poprzednie podobne pogłoski.

Sekretarz stanu oświadczył w dalszym ciągu: Rosja, której zgraja biu-

rokratów i pasibrzuchów, pominawszy być może niekiedy mające dobre zamiary, ale słabe i źle pokierowane samowładztwo, narzuciła mobilizację, faktyczny i bezpośredni powód tej straszliwej katastrofy wszechświatowej, wymiotła winnych, a teraz w ciężkich zmaganiach walczy o to, by za pomocą zawieszenia broni i pokoju mieć możność odbudowy wewnętrznej. I w tej sprawie również nie odstąpimy od zasad mocnej i umiarkowanej, opartej na gruncie faktów sztuki państwowej. Zakomunikowane dotychczas światu przez obecnych władców Petersburga zasady zdaje się, iż nadają się jako podstawa dla nowego układu stosunków na wschodzie, który, uwzględniając całkowicie prawo samookreślenia, potrafi zabezpieczyć istotne i stałe interesy obu wielkich mocarstw sąsiadujących, Rosji i Niemiec.

Fakt, iż możemy dążyć do tego celu w ścisłym porozumieniu z naszymi sprzymierzeńcami i — o ile mi się zdaje — z moralnym poparciem oibrzymiej większości zebranych tu przedstawicieli narodu niemieckiego, doda naszemu wystąpieniu nazewnątr także odpowiedniej wagi.

Kampanja włoska jest jeszcze w pełnym biegu. Politycznych jej wyników nie można jeszcze naturalnie całkowicie przewidzieć, w niektórych jednak punktach występują one już wyraźnie.

Z żadnym krajem europejskim świat ducha niemieckiego nie utrzymywał tak ścisłych stosunków przed wojną, jak z Włochami.

Nowo zjednoczone państwo w cieniu potężnego trójprzymierza doszło do uznania, potęgi i bogactwa i chociaż niewypowiedziane rozgoryczenie powstało wśród nas, skoro później podczas wojny, Włochy, przy okrzykach przekupionej prasy, pod wodzą przywódców pozbawionych sumienia i żądnych władzy mężów stanu, ze zwykłej chciwości zaborów zdecydowały się na tę godną wzgardy politykę, którą dziś tak krwawo odczuwają, to jednak niejednym z nas nie może odmówić całkowicie współczucia dla narodu włoskiego w tych godzinach całkowitej klęski.

Wpływ powodzeń militarnych da się odczuć i w Anglii i we Francji.

We Francji zaciekła żądza walki, której przedstawicielem jest prezydent Poincaré, ujawniła się, jako ostatnia karta w grze wojny za wszelką cenę, do ostatecznego końca, powołała do władzy p. Clemenceau, a podczas gdy w Berlinie kanclerz w szczegółowych naradach omawia ze stronnictwami podstawy zamierzonych kroków rządu, p. Clemenceau wystawia swój gabinet bez wszelkiego porozumienia ze stronnictwami, absolutystycznie i imperjalistycznie, a jako jeden z pierwszych kroków rządu zapowiada surowe przesładowanie pokojowych dążeń.

W Anglii stronnictwo wojny za wszelką cenę przed niedawnym czasem wysunęło na czoło p. Lloyd George'a i dało mu pełnomocnictwa, które z pominięciem wszystkich gwarancji, tak drogich konstytucji angielskiej, czynią go faktycznie dyktatorem. Twierdzi się, że Niemcy dlatego zachowują tak wielką rezerwę w stosunku do swych celów wojennych, ponieważ idzie im o dobrze przemyślany manewr szalbierczy. Jeśli przebiegłości niemieckiej uda się zebrać przeciwników przy stole konferencyjnym, to Niemcy wystąpią wówczas z mieszychanymi żądaniami w wyrachowaniu, że zmęczone wojną narody gotowe będą nawet do daleko idących ofiar politycznych i nie zapewnią swym mężom stanu poparcia politycznego, niezbędnego do odparcia pretensji niemieckich. Z tych względów trzeba daleko walczyć, dopóki Niemcy nie zostaną zmuszone do publicznego wyjawienia swych warunków w szczegółach. Nie będą rozwo-

dził się nad temi pozbawionymi sensu wywodami, gdyby nie zostały one nawet przejęte przez nieprzyjacielskich mężów stanu. Jeśli naszym przeciwnikom zależy na tem, by poznać, czego żądamy, to mogą uskutecznić to nadzwyczaj łatwo. Zwolennicy wojny aż do końca żądają zwycięstwa i nic poza niem, a jak zamierzają wyzyskać to zwycięstwo, świadczą najwyraźniej dokumenty tajne, których publikację rozpoczął rząd rosyjski. Dziś zostało już stwierdzone, że na odezwę papieską z zachodu odpowiedzi nie będzie i że Francja z Anglią zdecydowały się budować na przemocy. A więc naród niemiecki może się również wewnętrznie zbroić i bronić, walczyć z przemocą i z siłą, odpowiadającą chwale imienia niemieckiego, dopóki zorza lepszego i bardziej ludzkiego zrozumienia, która obecnie zaczyna świtać na wschodzie, nie przełamie również, chciwych pieniędzy i władzy, państw na zachodzie. Być może, że ogłoszony w jednej z gazet angielskich list wpływowego i bogatego w polityczne doświadczenie, patrzącego wstecz lorda Lansdowne'a, dotychczas znany tylko z informacji telegraficznych, może być uznany za pełną nadziei oznakę, że i w Anglii zaczynają zyskiwać uznanie głosy umiarkowane.

Mowa Seidlera.

WIENIEN (30 ub.m. W. T. B.) — Po otwarciu posiedzenia izby posłów prezes ministrów dr. v. Seidler oświadczył w sprawie wezwania rządu rosyjskiego do natychmiastowych rokowań nad zawieszeniem broni i pokojem powszechnym, że c. k. rząd w myśl ponownie ogłoszonego punktu widzenia zdecydowany jest poprowadzić rokowania wstępne w duchu zbliżenia, ponieważ zamiarem jego jest osiągnąć najszybszy możliwie pokój, umożliwiający pełną zaufania współpracę ludów w przyszłości. Rząd austro-węgierski ogłosił gotowość rozpoczęcia układów pokojowych co do powszechnego pokoju. W rokowaniach tych rząd austro-węgierski będzie dążyć do porozumienia z temi państwami, które na gruncie wydanego przez Rosję obecnie wezwania, zechcą zawrzeć pokój. Porozumienie to będzie również honorowe dla grup zawierających umowę i będzie kierowało się zasadą: «bez terytorjalnego i gospodarczego przymusu». Rząd austro-węgierski przyzna zarazem państwu, przystępującym z nim do umowy pokojowej, prawo, by narody do niego należące, swobodnie stanowiły o swej państwowej przyszłości. Powstrzyma się on także od wszelkiego mieszanina w wewnętrzne stosunki państwowe państw łącznie z niem zawierających pokój, ale ze swej strony żądać będzie, aby zaniechano wszelkiego wtrącania się do naszej własnej organizacji państwowej. W związku z tem prezes ministrów wskazał, że takie państwo jak Austria słusznie twierdzić może, że ma takie przedstawicielstwo narodowe, że bardziej demokratyczne pomyśleć się nie da i że dane są wszelkie swobody po temu, by samo ono stanowiło o politycznym losie narodów tego państwa.

Następnie prezes dr. Gross, w imieniu izby wyraził wewnętrzną radość, że nastąpił pierwszy poważny krok w kierunku powstrzymania rozlew krwi (brawa i oklaski). Zakończył on życzeniem, że udziałem ojczyzny będzie wkrótce, tak gorąco uciążony pokój, którego wszystkie narody bardzo potrzebują (ożywione, długotrwałe brawa i oklaski).

Lord Lansdowne o pokoju.

BERLIN (30 ub.m. Tel. pryw.) — Według «Berl. Lokalan.» z Londynu komunikują do Rotterdamu, iż sensację chwili stanowi list lorda Lansdowne'a w gazecie «Daily Telegraph» co do celów wojennych koalicji.

Lansdowne jest, jak wiadomo, przywódcą konserwatystów w Izbie lordów. Był on już kilkakrotnie ministrem spraw wewnętrznych. W Anglii istnieje zwyczaj, że przywódcy wielkich partii niekiedy zabierają głos w celu wypowiedzenia się co do ważnych kwestji, które są zbyt drażliwe dla rządu, aby ten ostatni mógł bezpośrednio je poruszyć, lub i o ile rząd nie chce krępować się, Rzeczą najważniejszą w liście lorda Lansdowne'a jest to, że takowy może być określony jako wołanie o pokój, z którym lord Lansdowne dla unianięcia oskarżeń o zdradę kraju, nie wystąpiłby chyba bez uprzedniego porozumienia się co do tego z kierowniczymi osobistościami.

Według depeszy gazety «Nieuwe Rotterdamsche Courant», lord Lansdowne w liście swym nastaje na tem, że aljanci na konferencji w Paryżu muszą porozumieć się nie tylko co do jednolitej strategji, lecz także co do jednolitych celów wojennych. Uchwały paryskiej konferencji gospodarczej są, co prawda, według Lansdowne'a, dowodem tego, że państwa koalicyjne chcą, co prawda, utrudnić państwu nieprzyjacielskim swobodny dostęp handlowy oraz pozbawić ich handel ułatwień w krajach koalicyjnych, ale w takim tylko razie, o ile byłyby do tego zmuszone ze względów na samoobronę.

Żaden rozsądny człowiek nie będzie chciał zniszczyć handlu państw centralnych, o ile te ostatnie zadowolą się zachowywać pokój i nie popychać Anglii do wojny przy pomocy wrogich kombinacji.

Niektóre z naszych pragnień stały się prawdopodobnie nieosiągalnymi. Inne muszą pretendować obecnie do mniej ważnego miejsca, niż w chwili, gdy były one po raz pierwszy wspomniane.

Inne zaś natomiast, szczególnie przywrócenia Belgji, pozostają na pierwszym miejscu i muszą tam pozostać.

O ile jednak dojdzie do zupełnej rewizji mapy południowo-wschodniej Europy, można byłoby dojść do porozumienia na podstawie szczernej narady pomiędzy aljantami.

Nie zamierzamy przegrać tej wojny, ale przedłużanie takowej może stać się tylko ruiną cywilizowanego świata i przynieść ze sobą zwiększenie bez końca ciężarów oraz cierpień ludzkich. Jakże będą miały znaczenie błogosławieństwa pokoju dla takich ludów, które będą tak bardzo wyczerpane, iż nie mogłyby wyciągnąć dłoni, aby skorzystać z tych błogosławieństw.

Według mego zdania, o ile wojnie ma być we właściwym czasie położony kres, aby uniknąć katastrofy wszechświatowej, wojna ta musi być szybko zakończona.

Kiedyż narody, biorące udział w wojnie, ujrzą z obu stron, że wojna ta trwała za długo.

W Niemczech w każdym jest już silne to uczucie. Niemiecka partja pokojowa wzmocniłaby się ogromnie, o ile z naszej strony zostałyby zaznaczone, że 1) nigdy nie dążyliśmy do zniszczenia Niemiec, jako wielkiego mocarstwa, 2) że nie chcemy narzucać narodowi niemieckiemu żadnej innej formy rządu, poza wybraną przez niego samego, 3) że nie chcemy pozbawiać Niemiec ich miejsca pomiędzy wielkimi mocarstwami handlowymi z wyjątkiem wypadku uprawnionego zarządzenia wojennego, 4) że jesteśmy gotowi po końcu wojny zbadać w porozumieniu z innymi

mocarstwami grupę kwestji międzynarodowych, z pomiędzy których kilka z ostatnich czasów są o zabarwieniu demokratycznym i znajdują się w najściślejszym związku z wolnością mórz, 5) iż jesteśmy gotowi zawrzeć międzynarodową umowę, mającej zapewnić możność regulowania w przyszłości zatargów międzynarodowych przy pomocy środków pokojowych.

LONDYN (30 ub. m. Reuter.) — Izba gmin. Reuter dowiaduje się ze źródła miarodajnego, że pogłoska, szerzona w kuluarach parlamentu, jakoby lord Lansdowne zredagował swój list z wiedzą rządu, pozbawiona jest wszelkiej podstawy.

Niemcy.

Z Sejmu pruskiego.

Komisja senjorów izby posłów postanowiła na posiedzeniu w dn. 30 listopada, by w sobotę doprowadzić do końca narady nad sprawami żywnościowymi.

W poniedziałek i we wtorek posiedzeń nie będzie, a od środy dn. 5-go grudnia odbywać się będą pierwsze czytanie projektów prawa wyborczego. Po załatwieniu jego nastąpią z kolei: sprawa polska, wniosek Fuhrmanna, dotyczący gwarancji prawa politycznej działalności urzędników państwowych, projekt prawa, dotyczący zarządu oraz nadeszłe z izby panów projekty praw, dotyczące urzędników skarbowych i miejskich.

ROSJA.

Sytuacja wewnętrzna.

KOLONJA (30 ub.m. Tel. pryw.) — Co do obecnej sytuacji w Rosji oświadczają sztokholmskiemu korespondentowi «Köln. Ztg.» z miarodajnych sfer bolszewickich, co następuje:

Wszystkie wiadomości, iż Kaledin opuścił okręg Doński i podąży ze swymi kozakami na Petersburg są błędne. Kaledin zamierza raczej pokonać bolszewików wstrzymaniem dowozu artykułów żywnościowych. Brak żywności na północy uniemożliwia rządowi wytrzymać przez czas dłuższy biernego oporu urzędników.

Aby zachwiać rządy bolszewików przypisuje się im wstrzymanie dowozu na front.

Myślało już o wycofaniu z ministerjum Lenina i Trockiego. Co do konieczności dla Rosji pokoju wśród wszystkich innych partji socjalistycznych panuje ten sam pogląd, co i u bolszewików, którym przyznają zasługę, iż wypowiedzieli na koniec to, czego pragnie cały naród.

BERLIN (30 ub.m. Tel. pryw.) — «Times» donosi, według «Berl. Lokalan.», z Petersburga we środę: Petersburska rada robotn. i żołn. panuje obecnie nad sytuacją. Prawie wszyscy ministrowie rządu prowizorycznego, z wyjątkiem Kierenskiego, zostali aresztowani. Garnizon petersburski połączył się obecnie z pewnymi wojskami komitetu wojskowo-rewolucyjnego.

Sklepy są zamknięte. Około urzędu telegraficznego i giełdy we środę po południu nastąpiła wymiana kilku strzałów. Kilka osób odniosło rany. Bank państwowy jest zajęty przez wojska, stojące po stronie Rady robotniczej.

PETERSBURG (29 ub.m. PTA.) — Kampanja wyborcza do konstytuancy odbywa się bez wielkiego ożywienia przy nielicznych zebraniach i małej działalności prasy.

BERLIN (30 ub.m. Tel. pryw.) — «B. Z. am Mittag» donosi z Amsterdamu, że jak komunikuje z Petersburga «Daily Mail», umiarkowani socjaliści porzucili Kierenskiego i przyłączyli się do bolszewików, tak, iż o-

becnie w Petersburga nic więcej nie pozostało z rządu Klerenskiego.

Koalicja z Rosją.

BERLIN (30 ub.m. Tel. pryw.) — «Voss. Ztg.» donosi z Amsterdamu, iż w Londynie zostaje utworzony komitet dyplomatyczny w celu zwalczania obecnego rządu rosyjskiego.

Koalicja nie pozwala żadnym więcej Rosjanom na odjazd z Anglii do Rosji. Rząd angielski internuje cywilnych Rosjan oraz żołnierzy rosyjskich, którzy chcieli opuścić Anglię. Francja internowała 1400 żołnierzy rosyjskich.

Niepodległa Besarabia?

BERLIN (30 ub. m. Tel. pryw.) — Jak donosi z Kopenhagi «Berl. Lokalanztz.», depesze paryskie z Petersburga komunikują, że śladami Ukrainy i Kaukazu i Besarabia proklamowała obecnie swą niepodległość.

Decyzja ta została powzięta przez zgromadzenie narodowe w Kiszyniowie. Ukraina postanowiła wycofać swe wojska z frontu.

WIADOMOŚCI URZĘDOWE.

Przegląd koni.

We wszystkich krajach walczących zarządy armii obecnie znowu odwołują się do zapasu koni wśród ludności, gdyż mimo olbrzymiego rozpowszechnienia samochodów i nowych linii kolejowych poza frontem, trzeba znowu zapłacić braki w taborach wozy. Przeglądy koni w Niemczech faktycznie nigdy nie ustawały i właśnie teraz rólstwo niemieckie oddaje znowu do rozporządzenia zarządu armii wiele tysięcy koni, aczkolwiek i ono jęczy pod ciężarem wojny.

Włocianin niemiecki słusznie sobie powiada, że łatwiej ponieść ofiarę, pomagając przez energiczne prowadzenie wojny do zwycięstwa i że wszelkie osobiste życzenia muszą ustąpić wobec życzenia, by przez wyłączenie wszystkich sił skrócić wojnę narodów. Nie inaczej rzecz się ma i z mieszkańcami terytoriów okupowanych. Przeżyli oni okropności wojny i nie mogą dość wysoko ocenić tego, że armja niemiecka z wielkimi ofiarami majątku i krwi uchroniła ich od powrotu straszliwych wypadków roku 1915. Żołnierze niemieccy razem z ojczyzną swoją bronią także Kurlandji, Litwy i położonych na południe terytoriów od niebezpieczeństwa zostania znowu teatrem wojny i umożliwiły

mieszkańcom zajęcie się znowu swymi interesami i spełnianie wyników swej pracy. Jeśli obecnie niemiecki zarząd armii i w obszarze okupowanym Obost przystępuje do nowego poboru koni, to nie zapomina bynajmniej o trudnościach, które wskutek tego dla ludności wrosną. Stara się ono jednak z drugiej strony o ile możliwości liczyć się z życzeniami właścicieli koni, dopłaca ich współdziałając w oznaczaniu ceny, a przedewszystkiem czyni ustępstwa posiadaczom jednego konia, lub innym trzymającym konie, a potrzebującym uwzględnienia.

Będzie już rzeczą ludności popieranie rządu przy niennikionym poborze koni, aby we wspólnej pracy można było uniknąć ewentualnych trudności.

OBWIESZCZENIE

Wskutek przecięcia miejskiej elektrowni na przyszłość wszelkiego rodzaju zakłady fabryczne prywatnych właścicieli, poruszane energią elektryczną z miejskiej elektrowni, nie mogą korzystać z prądu od godz. 3 i pół po południu do 12-jej w nocy. Pogwałcenie tych przepisów karane będą zgodnie z § 139 ros. ustawy karnej, ponadto prąd elektryczny na 3 miesiące może być zupełnie odebrany.

Rozporządzenie to wchodzi w siłę z dniem ogłoszenia.

Wilna, den 30. November 1917.

Der Stadthauptmann
Pauly.

OBWIESZCZENIE.

Godziny urzędowe w miejscowej kasie miejskiej okręgowej ze sprzedażą marek stemplowych włącznie od dn. 1-go grudnia 1917 r. będą następujące:

a) w dni powszednie od 9—1 rano (po południu kasy dla publiczności są zamknięte).
b) w niedziele i święta katolickie publiczność do kas niema wstępu.

Zwraca się uwagę ludności, że szybkie załatwienie w tych kasach wtedy tylko jest możliwe, jeśli załatwianie interesów kasowych odbywać się będzie o ile możliwości w godzinach wczesnych. W późniejszych godzinach, które mimo ciągłych zastrzeżeń stale są faworyzowane, naturalnie siłacza się publiczność przed okienkami, na skutek czego musi czekać; koniecznym dla szybkiego załatwienia jest ponadto trzymanie w gotowości pieniędzy, które mają być wpłacone.

Wilna, den 29. November 1917.

Militärkreisamt Wilna-Stadt
Der Stadthauptmann
Pauly.

KRONIKA.

KALENDARZYSZ.

Dziś: Grudzień, Klujusza.

Jutro: Babianny.

Pojutrze: Franciszka K.

Wschód słońca—o g. 8 m. 01.

Zachód słońca—o g. 3 m. 37.

Wiadomości kościelne.

Roraty. Zarząd cechu szewców zawiadamia i zaprasza swych członków dorocznym zrywaniem na mające się odbyć w dniu 6 grudnia o godz. 6 rano w kościele św. Jana Roraty.

Z WILNA

— **Koncert na „Samopomoc“.** Wczorajszy koncert w «Lutni» z udziałem orkiestry smyczkowej pod wystawną batutą prof. Adama Wyleżyńskiego udał się świetnie.

Bohaterką wieczoru była oczywiście wielce ceniona śpiewaczka p. Zofja Bortkiewiczówna, która odśpiewała nad program między innymi «Serenadę» Tostiego i «Marzenie» Sindinga, wywołując na widowni entuzjazm prawdziwy. Sprawozdanie szczegółowe podamy w najbliższym numerze.

— **Drugi koncert kameralny.** Bilety na drugi w sezonie zimowym koncert kwartetu smyczkowego «imienia Stanisława Moniuszki», organizowany w sali «Lutni» przez hr. Halka-Ledóchowskiego (w nadchodzący piątek), będą już do nabycia w obu cukierniach Sztrallów przy ulicy Ś-to Jerskiej dziś od godz. 6 ej.

Na program złożą się dzieła Haydna, Beethovena i Schumana. Przy fortepianie Helena Szyrmo Kulicka.

— **Z „Lutni“.** Dziś, w niedzielę, 2 grudnia, odegrana będzie barwna komedia obyczajowa Stanisława Kozłowskiego — „Reduta“, czarująca urokiem poezji, oraz pięknoscia i barwnoscia poszczególnych obrazów. Kostjumy — stylowe. Reżyseruje W. Kieszczyński. Tańce układu J. Ciesielskiego. Orkiestra pod dyr. M. Salnickiego.

Ceny miejsc — zwykle. Pozostałe bilety są do nabycia w kasie sali od g. 12 w poł.

Początek przedstawienia o godz. 6-jej wiecz.

Z PROWINCJI.

— **Szawle.** «Darbo Balsas» donosi, że niedawno w maj. Gubernji spalił się browar hrabiny A. Zubowowej, wyrabiający znane piwo szwedzkie. Jest to już czwarty w roku bieżącym pożar w dobrach Zubowowskich. Dotychczas spaliły się: stodoła (osięć z lokomobila, młockarnia i innymi narzędziami, stodoła ze zbożem, duża lodownia i wreszcie obecnie browar.

— **Malaty.** Wędnig «Liet. Aidas» w pow. Malackim w chwili obecnej jest siedem szkół polskich.

— **Sumieliszki.** «Liet. Aidas» w N-rze 36 komunikuje, że w okolicach Sumieliszek w pow. Koszedarskim powstał komitet dla szkół polskich, które wskakże z czasem wszystkie zginęły.

— **Wejścieje,** pow. Sejneński. Jak komunikuje «Liet. Aidas», w Woisiejach ogłoszono z ambony, że odtąd z rozkazu biskupa sejneńskiego nabożeństwa w jęz. polskim w kościele miejscowym odbywać się będzie co dziesiątą niedzielę.

— **Duchowienstwo litawskie w Kurlandji.** «Liet. Aidas» podaje ciekawą statystykę narodowościową kleru litawskiego w Kurlandji od r. 1530 do 1914. W ciągu tych 375 lat ogółem było 1522 pastorów, z której to liczby 357 pochodziło z Niemiec, resztę zaś stanowili przeważnie Niemcy kurlandzcy. Pastorów-Lotyżów w ciągu tego czasu naliczono 36, z których w latach 1901—1914 było 10.

OFIARY.

złożone w administracji „Dziennika Wileńskiego“.

Na biednych parafji Ostrobramskiej. Z powodu imienia czcigodnego ks. pr. a. lata Franciszka Wołodzki — Konstanty i Marja 20 mk.

Na głodnych.
M. M. 10 mk. Bezimiennie 10 mk.
Na ochronę Serca Jezusowego.
Łukaszewicz Aleksander 20 mk.
Na T-wo „Samopomoc“.
Firma J. Bukowski i S-ka — 4 mk.
Na wpisy szkoły p. S. Świda.
P. Jadwiga Kaczanowska, złożone do jej uznania w dniu imienia przez dziatwę szkoły p. S. Świda — 12 mk.

Sezon zimowy 1917—18.
Sala koncertowa „LUTNIA“, Wilno, Ś-to Jerska 8.
w piątek, dnia 7-go grudnia 1917 r.
Koncert Kameralny
kwartetu smyczkowego „im. Stanisława Moniuszki“.
Wanda Bohuszewiczówna (pierwsze skrzypce),
Antoni Kmieć (drugie skrzypce), Mikołaj Sainicki (altówka), Franciszek Tchorz (wiolonczella) oraz
Helena Szyrmo-Kulicka (fortepian).
Program:
I. HAYDN, Kwartet («Kaiser»), C dur, op. 76. II. BEETHOVEN, Trio fort., B-dur, op. 97. III. SCHUMANN, Kwintet fortep., Es-dur, op. 44.
Bilety są do nabycia od 2 grudnia od godz. 6 ej wiecz.
Loża balkonowe i krzesła 1—8 rzędu w cukierni Sztralla, róg ul. Tatarskiej i Ś-to Jerskiej.
Krzesła 9—15 rzęd, amfiteatr i balkon, w cukierni Sztralla, ul. Ś-to Jerska 22.
POCZĄTEK PUNKTUALNIE O GODZ 8-EJ WIECZ.

Waldorf-Astoria Cigarette

Cukiernia Hempla
Wileńska Nr. 16,
poleca: 116
kawę mieszaną, kapustę kwaszoną, pomidory w butelkach i marmeladę w 4 gatunkach.

Kto chce sprzedać prywatnie za dobrą cenę (nie do magazynu) cennosci: perły, drogie kamienie, zegarki, antyki, lombardowe kwity i sztuczne zęby. Tatarska 20—17, Poczter. r-k

Potrzebna służąca do małej rodziny, znająca domowe gospodarstwo, umiejąca prac i gotować. Zgłaszać się tylko wykwalifikowanym, 2-gi Bernardyński zauł. № 19, za mostem, do stróża Makiewiczza. 188

Energicznej praczki i kucharki umiejącej mówić trochę po niemiecku poszukuję. Zgłaszać się w poniedziałek po godz. 3-jej do „Wilnaer Zeitung“, ul. Mała Stefańska № 23. 186

MECHANIK, b. pracownik firmy «Singer» przez lat 40, przyjmuje wszelką robotę u siebie prywatnie. Wielka № 56—5, B. Szmach. 083

Bizuterję, djamenty, brylanty, perły i inne drogie kamienie, złote i srebrne zegarki.
kupuje
magazyn zegarków F. Kenigsberg, Wilno, Wielka 84. r-k

Kupuje
pianina, fortepiany, kasy ogniotwale, gramofony, mandoliny i inne instr. muzyczne. Maszyny do pisania z łacińsk. i ros. alfabetem, dodatki do elektryczności i armatury. Również rozmaite meble, dywany i antyki, Wileńska 16—2, od godz. 3—5 pp. Szawedanc. 197

Folwark
do wydzierżawienia blisko Solecznik cały lub część. Powiat Wileński. Wiadomość: Wilno, 2-ga Juniorska 31—3, Steckiewiczowa. 133

Wyprzedaj!!! z powodu wyjazdu, piór, fantazji, kwiatów sztucznych, ceny przedwojenne. Ś-to Jerska 22—50, dom hotelu «Bristol», od 9 rano do 5 pp., prócz niedziel i świąt. Kono-packa. 172

Introligator B. Aleksandrowicz, Tatarska 11, przyjmuje roboty w zakresie fachu wchodzącej.

KUPUJE CENNOŚCI, złote i srebrne rzeczy, brylanty i kwity lombardowe na takowe. obok mag. Milejkowski, Wielka 70, Alszwanga.

Sprzedam 197
garnitur miękkich mebli, gramofon z płytami, skrzypce i maszynę do szycia. Wileńska № 16—2, od g. 5—7, Szawedanc. 197

Do sprzedania 16 żka, meble, pojedyncze krzesła wiedeńskie, i inne rzeczy. Popowska № 22—4, Leszowski. gr

Poszukuję
francuzki na kilka godzin dziennie do 6-cio letniej dziewczynki. Zwierzyniec, róg Gedymina i Gogola, dr. Hertz. 168

350 HAMBURSKA LOTERJA PAŃSTWOWA.

100,000 losów, 46,020 wygranych i 8 dużych premji.

Przeznaczone są do rozegrania

Co drugi prawie los wygrywa.

13 milionów 731,000 marek.

Największa wygrana w najszcześniejszym wypadku wynosi

MILJON MAREK.

Mk. 900,000
" 890,000

Mk. 880,000
" 870,000

Mk. 860,000
" 850,000

Mk. 840,000
" 830,000

Mk. 820,000
" 810,000

Zestawienie wygranych i premji Hamburgskiej loterji państwowej

I-sza premja	500,000 mk.	—	500,000 mk.
2-ga »	300,000 »	—	300,000 »
I wygrana	200,000 »	—	200,000 »
I »	100,000 »	—	100,000 »
I »	90,000 »	—	90,000 »
I premja	80,000 »	—	80,000 »
I wygrana	80,000 »	—	80,000 »
I premja	70,000 »	—	70,000 »
I wygrana	70,000 »	—	70,000 »
I premja	60,000 »	—	60,000 »
I wygrana	60,000 »	—	60,000 »

I premja	50,000 mk.	—	50,000 mk.
I wygrana	50,000 »	—	50,000 »
I premja	40,000 »	—	40,000 »
I wygrana	40,000 »	—	40,000 »
I premja	30,000 »	—	30,000 »
I wygrana	30,000 »	—	30,000 »
7 wygranych à	20,000 »	—	140,000 »
3 wygrane à	15,000 »	—	45,000 »
16 wygranych à	10,000 »	—	160,000 »
I wygrana	7,500 »	—	7,500 »
I wygrana	6,000 »	—	6,000 »
56 wygranych à	5,000 »	—	280,000 »

2 wygrane à	4,000 mk.	—	8,000 mk.
128 wygranych à	3,000 »	—	384,000 »
2 wygrane à	2,500 »	—	5,000 »
212 wygranych à	2,000 »	—	424,000 »
5 »	à 1,500 »	—	7,500 »
525 »	à 1,000 »	—	525,000 »
639 »	a 500 »	—	319,500 »
150 »	a 400 »	—	60,000 »
90 »	à 300 »	—	27,000 »
44174 wygrane à	250, 220, 200, 175, 150, 125, 100, 75 i 35.		

Dalej 10,000 wolnych losów po 10 marek.

Loterja składa się z 7 klas.

Cena oryginalnego losu i kl. włącznie z niemieckim podatkiem państwowym wynosi:

1/8 oryginaln. losu 1,25 m. | 1/4 oryginaln. losu 2,50 m. | 1/2 oryginaln. losu 5 m. | 1 oryginaln. losu 10 m.

Ciągnięcie I klasy odbędzie się 17 i 19 stycznia 1918 r.

C. F. GOTTLÖB, Główna kolektka, Hamburg, Elebeken 2.

Widoki wygranej są tak znaczne, że można jaknajgorzej polecić wzięcie udziału w Hamburgskiej loterji państwowej. Żadna inna loterja nie zawiera tak dużej najwyższej wygranej. Już w pierwszej klasie można na 1/8 los w cenie 10 mk. osiągnąć ewent. wygranę w sumie 50.000 mk. W następnych klasach widoki na wygranę zwiększają się w znacznym stopniu aż do wysokości ewentualnie

1.000.000 mk. w ostatniej klasie!

Niezliczone razy miałem okazję wypłacania moim klientom największych wygranych i premji.

Auftrags-Brief
an die Haupt-Kollekte
C. F. Gottlob Hamburg, Elebeken 2.
Ersuche um Zusendung von
Los
der garant. **Hamburger Staats-Lotterie.**
Den Betrag dafür:
Mk.
erhalten Sie anbei—erhalten Sie gleichzeitig per Postanweisung.
(Nichtgewünschtes bitte zu durchstreichen).

Do wycięcia.

Grösster Gewinn 7. Klasse v. Mk. **Mk. 1.000.000**

Name:
Beruf:
Wohnort:
Postbezirk:
Bemerkungen:

Bitte deutsche Adressen!

Wil. Dzienn. Wileński.

KINEMATOGRAF

„Helios“

Róg Wileńskiej i Ś-to Jerskiej.

Program na 1—4 grudnia 1917 r.

KRONIKA TYGODNIOWA, bardzo ciekawe zdjęcia z wojny na zachodnim froncie od 12-go października 1917 r.

„Dziewica Orleańska“, wspaniały obraz w 4 dużych częściach z udziałem znakomitej artystki **Marji Jacobini** w głównej roli **Joanny d'Arc**. Obraz ten jest dobitną ilustracją znanych z historii dziejów, bardzo ciekawy i godny obejrzenia.

„Pierwsza miłość Frica“, bardzo komiczny w 3-ch częściach.

Początek: w sobotę i niedzielę o godz. 1-ej, w resztę dni o godz. 3 ej. Koniec o godz. 11-ej wiecz.

KINEMATOGRAF

„LUX“

Ś-to Jerska Nr. 11.

Z powodu nadzwyczajnego powodzenia, jakim cieszy się ta niebywała życiowa tragedia i z powodu tego, że podobny obraz rzadko się zdarza na ekranie kinematograficznym, dyrekcja na prośby Szanownej Publiczności wystawia go jeszcze tylko trzy dni, t. j. 30 bm., 1 i 2 grudnia. Najpiękniejsze dzieło sztuki kinematograficznej.

PIEŚŃ ŻYCIA, nieporównana w treści i wykonaniu wielka tragedia życiowa w 6-ciu częściach z prologiem, w roli głównej **wszechświatowej sławy tragik ALWIN NEUSS**. 1) Prolog—za murami klasztoru; 2) Pierwsza przygoda; 3) Wielki talent; 4) Tragedja podczas koncertu; 5) Mimowolne zabójstwo; 6) Po 20-tu latach.

Nad program **KOMICZNE**. Napisy na obrazach po polsku.

KINEMATOGRAF

„MINIATURA“

Ś-to Jerska 7.

1-szy raz w Wilnie.

1) **Tajemnica zegara**, sensacyjny dramat współczesny w 5 aktach w wykonaniu pierwszorzędnych artystów wiedeńskich. 2) **Patentowany kufier**, arcyzabawna farsa w 3-ch aktach w wykonaniu artystów wiedeńskich. W głównej roli **Leo Penkart**.

Napisy na obrazach po polsku. W sobotę i niedzielę od g. 1—4 ceny niższe, od 30 f.

TEATR POLSKI pod kierown. T-wa artyst. „Lutnia“.
Ś-to Jerska 8.
Dziś, w niedzielę, 2 grudnia 1917 r.
„REDUTA“,
komedia obozowa w 4-oh aktach
STANISŁAWA KOZŁOWSKIEGO.
Początek o godz. 6-ej wiecz.
Kasa ozyzna jest od g. 12-ej w poł.

ZASZCZYCEMI UZNANIEM JEGO ŚWIĄTOBLIWOŚCI PAPIEŻA PIUSA X.
4 złote medale i inne nagrody.
12 prawdziwych fotografii tylko za 1 r. 50 k.
i inne niższe ceny do 1-go stycznia. 1 r. 50 k.
Nadwornik fotogr. Br. **BUTKOWSCY**, Wilno, Bazyljanska 5.
Fotoemalowe broszki, spinki etc. Wszelkie nowości.

„A. Stempkowski“, Ś-to Jerska 20, poleca: Kawę zbożową, kawę mączaną, miód naturalny, marmeladę jabłeczną. 064
Kupuję futrzane rzeczy, dywany, instrumenty muzyczne i starożytności. Magazyn Szwarcza; Wielka 47. 181

LOSY HAMBURSKIEJ, SASKIEJ, PRUSKIEJ i innych loterji
po cenach urzędowych można dostać w kantorze
M. Brauna w Wilnie, Zawalna 24—4.
Wygrane wszystkich loterji wypłacają w tymże kantorze.
Wyjaśnienia, plany i tablice wygranych bezpłatnie. 182

Kalendarz kartkowy „ZNICZ“
opuszczył prasę i jest do nabycia w księgarniach i składach mat. piśm.
SKŁAD GŁÓWNY u W. BORKOWSKIEGO
Ś-to Jerska 5. Ś-to Jańska 19.
Cena bloczka 1 m. 20 fen. 194

Kupię futro używane w dobrym stanie, skunksylub kuny i 8 skórek grono-stajowych. Wileńska 34—1, od g. 2—9 wiecz, Pietrulewicz. 180
Potrzebne są do gospodarstwa na wieś, wozy i bryczka. Wiadomość: ul. S-tej Anny № 1. Potrzebny stelmach na wieś. Hr. Lubieński. 184

K. ROŻNOWSKI

Niemiecka № 1 (dawny Końska 10) poleca **SZKOŁOM, OCHRONOM** oraz uczącej się młodzieży **zeszyty** po cenie 6—8 rb. setka i inne materiały piśmienne po cenie hurtowej.

Króliki rasowe
tuczono, stare i młode do sprzedania **bardzo tanio**. Zaręczona 7—23, Rymkiewicz. 193

Dziś, w niedzielę, dn. 2 grudnia, o g. 7-ej wiecz. w sali Klubu Białoruskiego (Ś-to Jerska № 22) demonstrowany będzie zegar-kościół, roboty K. Sobolewskiego. 105

Poszukuję mieszkania, składającego się z jednego lub dwóch pokojów umeblowanych z oddzielnym wejściem i oświetleniem elektrycznym. Oferty o warunkach składać zaraz. Zawalna № 15, magazyn Zygiera, dla Lejtmana. 192

Potrzebny stróż na ul. Zawalną na dobrych warunkach. Zgłaszać się: ul. S-go Filipa naprzeciw kościoła S-go Jakóba № 17—4 Mazel. 101

Była krojczyni magazynu Alszwanga przyjmuje robotę u siebie. Zauł. Dobroczyanny № 1—6, Marja Kucharzewska. 179

Kozioł rasowy do sprzedania. 1-szy Ponomarski № 9, Kosmowska. 196

Boczek, Słoninę, Sędło, Marmeladę, Cebulę oraz Grzyby solone poleca

Sklep Miejski, Wileńska 15.